

OPĆESLAVENSKI LINGVISTIČKI ATLAS,

Refleksi jora i jera. //

OPĆESLAVENSKI LINGVISTIČKI ATLAS, Zagreb, HAZU, 2006 (2007)
THE SLAVIC LINGUISTIC ATLAS, THE REFLEXES OF JOR, JER

Novi svezak *4a Općeslavenskoga lingvističkog atlasa*, nedavno objavljen u izdanju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, prvi je od mnogobrojnih svezaka općeslavenskoga lingvističkog atlasa dopunjen i elektroničkom inačicom, otisnutom i na CD-u. Objavljivanje ovoga sveska rezultat je dugogodišnjega rada u okviru međunarodnoga projekta "Općeslavenski lingvistički atlas i Europski lingvistički atlas", koji pri Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti vodi akademik Dalibor Brozović. Uz voditelja projekta, tajnicu uredništva, dr. Miru Menac-Mihalić i dr. Borisa Kuzmića s Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, na izradbi ovoga sveska sudjelovao je niz suradnika iz Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje, dr. Vesna Zečević, dr. Mijo Lončarić i dr. Anita Celinić. Za računalnu je obradbu bila zadužena autorica ovoga prikaza, a zemljovide je izradio Milivoj Tenčić iz Leksikografskoga zavoda "Miroslav Krleža". Veoma zahtjevna računalna priprema za tisak i elektronička inačica također su napravljene u *Institutu za hrvatski jezik i jezikoslovlje* te na tehničkoj pomoći moram posebno zahvaliti Davoru Milašinčiću iz institutske Službe za izdavaštvo i računalnu potporu.

Rad na *4a svesku* fonetsko-gramatičke serije *Općeslavenskoga lingvističkog atlasa* u kojem se obrađuju i kartografski prikazuju odrazi praslavenskog *jora* i *jera* u svim slavenskim jezicima bio je dugotrajan i iznimno zahtjevan. Inicijalno je bilo potrebno izraditi niz dodatnih znakova koje ne pokriva univerzalni sustav znakova (*Unicode*) i digitalne podloge zemljovida. Zbog mnogobrojnih dopuna međunarodnih suradnika i osobito kompliciranoga sloga bile su potrebne višestruke korekture i ispravljanja nebrojenih inačica tekstova i zemljovida kojih je znalo biti i dvadesetak. Svezak je pisan ruskim jezikom, službenim jezikom *Općeslavenskoga lingvističkog atlasa*. Uvodno se donosi popis kratica, nešto opširniji sažetak na ruskome jeziku te vrlo kratak sažetak uvoda na hrvatskome, francuskom i engleskom jeziku, popis suradnika, opća legenda grafičkih simbola, detaljan opis složenoga sustava fonetske transkripcije i popis punktova obrađenih u atlasu. Obradena je građa 67 praslavenskih osnova s odrazima na 853 različita slavenska punkta, od kojih samo šest nije kartografirano. Svaki je zemljovid popraćen komentarom i legendom, a u svesku su objavljene i četiri svodne karte.

Ovo elektroničko izdanje koje danas predstavljamo rezultat je trajne i vrlo učinkovite suradnje Hrvatske akademije znanosti i umjetnost i Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Prednosti elektroničkoga izdanja atlasa brojne su. Osim što je CD svojim formatom dostupniji znatno većem krugu zainteresiranih korisnika, elektroničko izdanje omogućuje jednostavno povećavanje pojedinih dijelova atlasa te detaljniji pregled karata koji je u tradicionalnim izdanjima bio otežan. Elektronička inačica sadržava sve podatke koji se nalaze u tiskanome svesku te mogućnost instaliranja potrebnih računalnih programa kao i poveznice na mrežne stranice Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Ujedno, dio podataka sa CD-a javno je dostupan i na mrežnim stranicama Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje.

Svezak 4a Općeslavenskoga lingvističkog atlasa bio je predstavljen i Njemačkoj, u Budišinu, gdje su znanstvenici, suradnici iz drugih slavenskih zemalja ustvrdili kako je s ovim hrvatskim elektroničkim izdanjem uspostavljen novi kriterij u izradbi knjiga *Općeslavenskoga lingvističkog atlasa*, čiji će se sljedeći svesci teško moći tiskati bez popratnoga izdanja na CD-u. Upravo zbog toga što je s elektroničkom inačicom atlasa građa dostupnija znatno većem broju zainteresiranih jezikoslovaca, svaka će sljedeća redakcija morati slijediti hrvatski primjer, na što neprijeporno možemo biti ponosni.

Dunja Brozović Rončević